

ЧАСТНА ЕЗИКОВА ГИМНАЗИЯ
"СТОЯН САРИЕВ"

ЧАСТНА ЕЗИКОВА ГИМНАЗИЯ „СТОЯН САРИЕВ”

**Пловдив, бул. „Шести септември” 252, тел/факс: 032/622-656,
info@sarievschools.eu**

УТВЪРДИЛ:

Директор: Светла Тошкова

ПРОГРАМА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗА ПРИБОЩАВАНЕ НА УЧЕНИЦИТЕ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ ЗА УЧЕБНАТА 2021/2022 ГОДИНА

Програмата е създадена на основание чл. 263, ал. 1, т. 9 от ЗПУО

Училищната програма и план са приети на ПС с протокол № 10 / 13.09.2021г. и са
утвърдени от директора на училището

Въведение

Настоящата програма има за цел да отговори на изискванията и да създаде условията за разработване и прилагане на единни, непротиворечиви и цялостни институционални политики за подкрепа за личностно развитие на учениците, за изграждане на добър организационен климат, за утвърждаване на позитивна дисциплина и развитие на училищната общност, които се базират на идеите и принципите на приобщаващото образование. Това определя като основен приоритет приемането и зачитането на уникалността на всяко дете и ученик - индивидуалните потребности и възможности, личностните качества, знанията, уменията и интересите, на които образователната институция трябва да отговори по подходящ начин, така че ученикът да развие максимално своя потенциал.

Базисна концепция при разработването на програмата е, че постигането на равнопоставеност и недопускането на дискриминация при провеждане на училищното образование е възможно, когато са създадени условия за обучение на всички деца и ученици заедно, независимо от трудностите и различията, които може да възникнат при ученето и научаването и при участието им в дейността на училището.

Настоящата програма очертава целите и задачите на работа в ЧЕГ „Стоян Сариев” за предоставяне на равни възможности за приобщаване на ученици от уязвими групи, урежда взаимоотношенията между институциите и отразява готовност за изготвяне и прилагане на интеграционни политики за образователна интеграция в училище.

Програмата е изготвена в съответствие с действащите стратегически и оперативни национални документи на централните ведомства, в изпълнение на държавната политика за предоставяне на равни възможности на всички български

граждани и за приобщаване на децата и учениците от уязвимите групи. Училищната програма се базира на:

- Закон за предучилищно и училищно образование;
- Наредба за приобщаващото образование;
- Закон за защита от дискриминация;
- Конвенция за борба срещу дискриминацията в областта на образованието.
- Стратегия за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства;

Програмата включва реда и начините за оказване на обща и допълнителна подкрепа на всички ученици, които имат необходимост от такива, съобразно техните лични интереси, потребности и нужди.

Законът за предучилищното и училищно образование определя четири групи деца, които са разпознати с потребности от допълнителна работа, поради специфики на тяхното развитие: деца в риск, деца със специални образователни потребности, деца с таланти, и деца с хронични заболявания.

Програмата включва реда и начините за оказване на обща и допълнителна подкрепа на всички ученици, които имат необходимост от такава подкрепа съобразно своите лични интереси и потребности.

Законът за предучилищното и училищно образование определя четири групи деца, които са разпознати с потребности от допълнителна работа, поради специфики на тяхното развитие: деца в риск, деца със специални образователни потребности, деца с таланти, и деца с хронични заболявания. Вариациите вътре във всяка от групите е предизвикателство пред учителите, което неизбежно води до разместване на педагогическите практики в класната стая и създава нова обучителна ситуация за намиране на начини за учене и напредък за всяко дете.

Новите учебни програми се създават и в пряка връзка с ключовите компетентности на учениците, съгласно Европейската квалификационна рамка за учене през целия живот. Как трябва да участва училището така, че да достигне и обучава деца, които имат множество и различни рискови фактори за своето развитие в семейната си среда, които влияят върху способността им за учене? Какви компетентности трябва да имат учителите, за да могат да отговорят на предизвикателствата?

Нова философия на закона е формиращата роля на училището като приобщаваща среда за развитие и обучение на всяко дете. Този принцип е организиращ за въвеждането на подкрепата в обучението като част от педагогическата практика. Това се вижда в новите моменти на закона, които се отнасят до ранната грижа и предучилищното образование, социализиращата роля на училището, концепцията за личностно развитие, нивата на подкрепа и допълнителната подкрепа на уязвими групи деца, екипната работа, позитивната дисциплина, навлизането на различен персонал в училище като училищния психолог, логопед, ресурсен учител и други специалисти.

Създаването на Националната програма за закрила на детето в сектор "Образование" определя като водеща цел "Осигуряването на равен достъп до качествена предучилищна подготовка и училищно образование на всички деца".

Анализ на училищната среда

През изминалата 2020/2021 учебна година няма данни за полово, етническа расова или друга форма на дискриминация. В дневника за регистриране на случаите на тормоз в училище за предходната година не са регистрирани такива. От учениците, обучаващи се в гимназията през 2020/2021 година, няма такива, които да са регистрирани от ОКБППМН като лица с агресивно поведение и противообществени прояви.

Според определенията в нормативните документи като уязвими групи ученици могат да се посочат:

- ученици със специални образователни потребности;
- ученици с хронични заболявания;
- ученици с двигателни увреждания;
- ученици в риск;
- ученици сираци и полусираци;
- ученици с изявени дарби;
- ученици от различни етнически групи.

През последните години се създава една пъстра картина от ученици, които имат различни традиции и културни норми, както и ученици със специални образователни потребности. Това налага изграждането на един нов комплекс от умения за общуване и познания за другите, за възможните точки на различие и начините за тяхното преодоляване, за толерантност към другите и понякога към самите себе си. Срещата с хора от различните култури често е трудна, но с известни усилия тя би могла да бъде особено обогатяваща и ползотворна.

В училището се предприемат политики в областта на:

- интеркултурното образование;
- уменията за общуване с представители на различни култури;
- съзнателно изграждане на толерантност;
- обучение на учители, които са решаващ фактор при възпитанието на подрастващото поколение.

При децата в училищна възраст се обръща особено внимание на семейството като част от образователния процес.

Често се прави паралел между интеркултурното образование и образованието на деца със специални образователни потребности. И в двата случая потенциалните ползи за обществото от преодоляване на пречките пред приобщаването на различните са огромни, а в същото време потенциалните рискове от игнорирането или дискриминирането биха могли да бъдат още по-сериозни.

Ключовата роля на образованието за изграждането на една по-висока култура на толерантност и приобщаване е свързана с ранното образование, достъпно за всички независимо от социално-икономическия им статус и интелектуалните им умения и възможности.

Обхващането на всяко дете с увреждане в училищна възраст в образователната система и изграждането на съответната подкрепяща среда за него е основна дейност за достъп до качествено образование.

Цели и основни задачи на програмата

1. Гарантиране на правото на всеки ученик на ЧЕГ „Стоян Сариев“ на достъп до подкрепа за личностно развитие в зависимост от неговите индивидуални потребности с оглед възможността за възникване на затруднения в процеса на обучението и приобщаването и на необходимостта от подходяща подкрепа.

2. Сътрудничество между всички участници в процеса на образование - училището, центърът за подкрепа за личностно развитие, детето, ученикът, семейството и общността.

3. Предоставяне на обща подкрепа за личностно развитие, включваща:

- екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти;
- консултации по учебни предмети;
- допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове;
- кариерно ориентиране на учениците;
- занимания по интереси;

- библиотечно-информационно обслужване;
- грижи за здравето;
- поощряване с морални и материални награди;
- дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;
- дейности за превенция на обучителните затруднения.

4. Предоставяне при необходимост на допълнителна подкрепа за личностно развитие на учениците, включваща:

- работа с дете и ученик по конкретен случай;
- психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания;
- осигуряване на достъпна архитектурна, обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти;
- предоставяне на обучение по специалните учебни предмети за учениците със сензорни увреждания;
- ресурсно подпомагане.

5. Осъществяване на дейностите съобразно утвърдените училищни процедури.

Да се разбира различието при децата и учениците, ученето да се свързва със силните им страни и интересите, а учителят да е този посредник, който разсъждава и улеснява процеса. Неговото майсторство е в откриването на точките на включване на всяко дете в ученето, събуждането и поддържането на желанието на детето да знае и изследва, и в намирането на решения за активното му участие. Учебната програма служи на учителя в неговата творческа дейност и поддържането на "живото" взаимодействието с децата. Взаимоотношението между учителя и ученика е същината на обучението. Настоящата училищна програма има за цел да защити правата, интересите и да предостави равни възможности за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи, както и ефективното прилагане на училищни политики за подобряване качеството на живот на хората с увреждания, недопускане на дискриминация по признак „увреждане“, осигуряване на равни възможности, пълноценно и активно участие във всички области на училищния живот. Пълноценна социализация на деца и ученици със специални образователни потребности, ученици с физически и ментални увреждания и ученици от етническите малцинства. Гарантиране на равен достъп до качествено образование за деца и ученици със специални образователни потребности, ученици с физически и ментални увреждания и ученици от етническите малцинства. Утвърждаване на интеркултурно и подкрепящо образование като неотменна част от процеса на модернизация на българската образователна система. Съхраняване и развитие на културната идентичност на децата и учениците от етническите малцинства. Увеличаване разнообразието и ефективността на прилаганите мерки и дейности за превенция и намаляване на риска от преждевременно напускане на образователната система чрез подкрепа на добри практики и политики

Подкрепа за личностно развитие

Общата подкрепа е насочена към развитие на потенциала на всяко дете и ученик. Тя включва различна екипна работа, също така и между отделните специалисти за осигуряване или насочване на децата и учениците към занимания по интереси. Заниманията по интереси се организират от ЧЕГ „Стоян Сариев“. Кариерното ориентиране също е част от общата подкрепа на учениците от първия до последния клас за училището.

Допълнителната подкрепа се осъществява въз основа на направена оценка на индивидуалните способности на определен ученик от ЧЕГ „Стоян Сариев“.

Оценката на способностите се извършва от специално назначен екип от специалисти и след това се потвърждава от Регионалния център за подкрепа на приобщаващото образование. Учениците, за които може да се поиска оценка на индивидуалните способности, са от следните уязвими групи:

Деца със специални образователни потребности - целогодишно; Деца с хронични заболявания - целогодишно; Деца в риск - целогодишно.

Допълнителната подкрепа се реализира чрез план за действие за всяко конкретно дете. Родителите задължително се включват в плана за действие като активни участници в дейностите за приобщаване. Ако Регионалният център препоръча допълнителна подкрепа, но родителите откажат, ръководството училището уведомява отдел „Закрила на детето“ към ССП по местоживее на детето с цел да окажат съдействие. Ако се налага, следва да се окаже помощ на родителите за осъзнаване на потребностите на детето. При необходимост се изработва индивидуална учебна програма по съответните учебни предмети с цел по-лесното възприемане на учебното съдържание от ученика, а също така се изготвя индивидуален учебен план за обучение в комбинирана форма на обучение. За ученици с изяви дарби също се изработва индивидуален учебен план.

Учениците от уязвими групи се нуждаят от допълнителна подкрепа за изравняване на стартовите им позиции при постъпване в образователната система. Необходимо е да се полагат повече социални грижи с оглед пълноценното им участие в образователния процес поради факта, че нямат възможност за равен старт. Допълнителна работа с тях се налага и за постигане на добри резултати в училище, тъй като наблюденията сочат, че поради недостатъчното владение на български език от тези ученици успехът им в училище е по-нисък. Задържането на учениците, принадлежащи към различни етноси, в образователната система до навършване на възрастта за задължително училищно образование също представлява приоритет в работата по образователната интеграция. Необходими са мотивиране и стимулиране за продължаване на обучението след завършване на средно образование.

Предприемането на подкрепящи мерки в тази насока съответства на международните стандарти в областта на правата на човека и защита на малцинствата и не представлява дискриминация спрямо други.

Водещи принципи при реализиране на програмата

- Определяне на координатор и създаване на екип за подкрепа. Дейностите се реализират съгласно Наредба за ПО и задължения, съгласно функциите по чл. 7, ал. 4, т. 1-15 от Наредба за приобщаващо образование.
- равен достъп и приобщаване на всяко дете;
- идентифициране на ученици, които имат необходимост
- равнопоставеност и недопускане на дискриминация;
- съхраняване на етнокултурното многообразие.
- специализирана работа с родителите за по-голяма заинтересованост към образователно-възпитателния процес.
- привличане на млади хора, като доброволци за работа с ученици в риск от отпадане.
- организиране и провеждане на дейности и извънкласни занимания по интереси
- кариерно ориентиране и консултиране в класовете.
- участие в спортни състезания и мероприятия.

В училището е създадена подкрепяща среда за обучението и възпитанието на децата със специални образователни потребности, която включва:

- достъпна архитектурна среда;
- екипи от специалисти, в зависимост от потребностите на децата;
- диагностична и консултативна дейност;

- индивидуални образователни програми;
- учебни програми по специалните учебни предмети и други.

Продължава прилагането на политиката за включващо обучение на децата със специални образователни потребности чрез:

- единна методика за комплексно педагогическо оценяване и препоръки за децата със специални образователни потребности; .
- изградени положителни нагласи към включващо обучение в различните общности – учители, ученици, деца и родители.

Продължава прилагането на политиката за включващо обучение на децата със специални образователни потребности чрез:

Продължава прилагането на политиката за включващо обучение на децата със специални образователни потребности чрез:

- ✓ единна методика за комплексно педагогическо оценяване и препоръки за децата със специални образователни потребности; .
- ✓ изградени положителни нагласи към включващо обучение в различните общности — учители, ученици, деца и родители.
- ✓ единна методика за комплексно педагогическо оценяване и препоръки за децата със специални образователни потребности; .
- ✓ изградени положителни нагласи към включващо обучение в различните общности — учители, ученици, деца и родители.

Начини и стъпки за изпълнение на програмата за предоставяне на равни възможности и приобщаване на децата и учениците от уязвими групи- деца в риск, деца със специални образователни потребности, деца с таланти, и деца с хронични заболявания. Това е задача, изискваща сериозна отдаденост и решимост да се създаде атмосфера на толерантност и приемане на различните. Ползите за обществото от преодоляване на пречките пред приобщаването на различните са огромни, а в същото време потенциалните рискове от игнорирането или дискриминирането биха могли да бъдат още по-сериозни.

Децата имат нужда да бъдат изслушвани от своите родители, учители и други възрастни. По този начин те порастват отговорни и уверени.

Необходимо е:

- Да се образова обществото като се покажат различните форми на дискриминация при децата и последиците за тяхното развитие;
- Да се направят разяснителни кампании в училище, насочени към учениците, родителите и учителите;
- Прилагане на нови подходи в работата с родителите – алтернативни родителски срещи, активно включване в общи дейности, родителите- партньори на училището;
- Да се търсят пътища за приобщаване на различните, за премахване на бариерите пред включването и за предоставяне на равни възможности, независимо от расата, цвета на кожата и други социални и културни фактори.
- Да се предоставя повече информация за насилието на всички – обществото, децата и младите хора, семействата, учителите да могат да разпознават насилието и да сигнализират;
- Да се стимулират децата с изяви дарби;
- Да се увеличи броят на децата, които практикуват спорт
- Приобщаване на децата, които имат нужда от допълнителна помощ и подкрепа в училище чрез създаване допълнително обучени от учители/специалисти;
- Подкрепа на семействата и децата, така децата че да посещават училище редовно и да не отпаднат, и помощ за вече отпадналите да се върнат в училище;

- Развиване на теоретични знания, практически умения, информация за това какво се случва по света и възможност за учене на чужди езици, както и обучение по информационни и комуникационни технологии;
- Създаване на среда в училище, в която всяко дете и ученик е важен и значим независимо от пола му, цвета на кожата, езика, произхода или семейството му и различието не е повод и оправдание за лошо отношение;
- Създаване на условия ученикът активно да участва в учебния процес и в решенията, които се вземат в училище.
- Обучение в толерантност; темите, свързани с етническото многообразие и толерантност, се преплитат в различните учебни предмети: от език, литература, история и география до музика, изкуства, религия, чужди езици и информационни технологии. Има и специални часове по гражданско образование, които третират проблемите на националната идентичност и културно многообразие. Работата по проекти, която е сред основните средства за обучение, дава възможност да се изследват реални проблеми и да се решават конкретни задачи, като самите деца се въвличат в преодоляването на расовите и други предразсъдъци.
- Предоставяне на здравно образование на децата и техните родители;
- Предоставяне на добра медицинска грижа;
- Повишаване на физическата активност на децата;
- Създаване на годишен училищен календар за извънкласни дейности и изяви.
- Организиране на извънучилищни дейности, работа в клубове по интереси, празници, концерти, спектакли, спортни турнири, училищни конкурси и състезания, чествания, празници, ден на таланта и др.
- Училището да бъде привлекателно място и за учениците, които не проявяват особен интерес към учебното съдържание.
- Да се създаде толерантна среда, в която ученикът може да открие своето място.
- Насърчаване на здравословно хранене;
- Провеждане на образователни кампании сред децата и младите хора.
- Провеждане на информационни кампании сред родители и общественост за разясняване на взаимните ползи от интегрираното обучение на децата и учениците със специални образователни потребности, ученици с физически и ментални увреждания и ученици от етническите малцинства.
- Специализирана работа с родителите за по-голяма заинтересованост към образователно-възпитателния процес.
- Работа с родителските общности за преодоляване на негативни стереотипи и дискриминационни нагласи спрямо различните етноси и децата с увреждания.
- Директорът на училището назначава „помощник на учителя” там, където има необходимост от допълнителни образователно-възпитателни дейности с деца и ученици със специални образователни потребности и от етническите малцинства.
- Осигуряване при необходимост на допълнително обучение по български език за деца и ученици от етническите малцинства.
- Преподаване на български език на деца, за които той не е майчин.
- Изграждане и функциониране на информационна система за проследяване на децата в риск.
- Допълнителна работа с ученици със специални образователни потребности и ученици от етническите малцинства, застрашени от отпадане и/или преждевременно напускане на училище.
- Подкрепа на учениците от уязвимите етнически общности за продължаване на образованието им и след задължителната училищна възраст.
- Създаване на условия за развитие на талантливите деца и децата с увреждания чрез насърчаване на техните творчески изяви, както и стимулиране на училищата по

изкуствата и творческите съюзи на художници, музиканти, артисти, на музеи, галерии и културни институции.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПО ПРОГРАМАТА

Дейности	Срок	Отговорник	Забележка
Идентифициране на ученици, които имат необходимост от обща подкрепа.	целогодишно	Класен ръководител, учители, зам. директор	Съобразно процедурата
Екипна работа на учителите от даден клас за превенция на обучителните затруднения на учениците.	целогодишно	Класни ръководители, учители	при необходимост
Обмяна на информация, опит и добри практики между учителите и другите педагогически специалисти.	целогодишно	Председатели на ЕКК; учители	
Провеждане на колегиуми за обсъждане на информацията за развитие на учениците по класове	януари, април [за XII кл./, май, юни	Директор, училищен координатор	
Определяне на координатор на екипа за оказване на подкрепа	до 01.10.2021 г.	Директор	
Създаване на екипи за подкрепа на личностното развитие на ученик.	целогодишно	Директор; Координатор на училищния координиращ екип	При необходимост /отделен екип за всеки ученик/
Награждаване на ученици	текущ	директор, зам. директор, класни ръководители, ръководители на отбори.	при и по определен повод за поощрение и при спазване на правилата, установени с правилника на гимназията
Осигуряване на достъп до училищната библиотека, сътрудничество с НБ „Иван Вазов“ – Пловдив и до всички налични информационни ресурси с цел изграждане на навици за четене и компетентности за търсене и ползване на информация.	целогодишно	Учители БЕЛ, зам.директор	Съобразно плана за действие по програмата за насърчаване и повишаване на грамотността
Насърчаване на четенето сред учениците чрез: „Седмица на четенето“; срещи с писатели и др.	целогодишно	Учители БЕЛ, зам.директор	
Представяне на дейности по интереси в училището	Октомври – юни	Ръководители на клубове, групи и др.	

Създаване на клубове, ателиета, отбори за развитие на способностите и за занимания по интереси.	Септември	Учители, ръководители на извънкласни дейности	
Кариерно ориентиране и консултиране по класове	целогодишно	класни ръководители, представители на висши училища, кариерен консултант	Според заложеното в програмата за гражданско образование
Осигуряване на медицински и здравни грижи	целогодишно	Директор, медицински специалист	
Идентифициране на ученици със СОП	целогодишно	класни ръководител, учители	
Оценка на индивидуалните потребности на ученици в това число и със СОП	целогодишно	учители, екип	при необходимост и съгласно сроковете в нормативната уредба; при заявление от родител
Логопедична терапия, рехабилитация и консултации	целогодишно	логопед	при необходимост
Психологическа подкрепа, психо-социална рехабилитация и консултации	целогодишно	психолог,	при необходимост
Превантивни мерки за недопускане отпадане от училище	целогодишно	директор, зам.-директор, учители	
Организиране и провеждане на "Училище за родители"	01.03.	директор, екип	при желание от родителите
Стимулиране участието на деца с изяви дарби в състезания и олимпиади	целогодишно	учители	
Сформиране на училищни отбори и участие в Ученически игри и турнири	целогодишно	Учители по ФВС; Ръководители на отбори	По график за УИ и при покана от организатори
Дейности за превенция на тормоза и агресията	Септември - юни	Зам.директор, класни ръководители, учители;	
Дейности, свързани с мотивацията и преодоляване на проблемното поведение	целогодишно	Постоянни комисии; класни ръководители; зам. директор	Съгласно плана на училищната комисия и при необходимост

Провеждане на лекции, беседи, презентации на теми ,включени в плана на класния ръководител относно противодействие на насилието, агресивните прояви, кибертормоз, ненасилствена комуникация и разрешаване на конфликти, превенция на зависимостите	Септември - юни	Зам.директор, класни ръководители	
Осигуряване на ресурсно подпомагане	При необходимост	Директор, зам. директор, координатор на училищния екип	
Квалификация на педагогическите специалисти за работа с ученици със СОП и за ефективно управление на класната стая.	Септември - юни	Зам.директор, председатели на ЕКК	
Осигуряване на методическа подкрепа от регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващо образование и съдейства за провеждане на различни форми на обучение на педагогическите специалисти в училището.	целогодишно	Координатор на училищния коорд. екип; заместник – директор.	
Дейности, свързани с повишаване на мотивацията и преодоляване на проблемното поведение на учениците	постоянен	Постоянни комисии; класни ръководители; зам. директор	
Съвместна работа на училището с външни институции, имащи отношение по проблема – работа с МКБППМН, МВР, Община Пловдив, Агенция за закрила на детето, Отдел „Социално подпомагане“	През цялата учебна година	Директор, училищен координатор	При необходимост от работа по случай.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

За изпълнението на Програмата важно значение има сътрудничеството между всички пряко ангажирани институции, неправителствения сектор и училището. Всички участници в образователния процес (семейство, училище, институции, НПО) трябва да бъдат еднакво отговорни и ангажирани за постигането на поставените цели.

Мерките за постигане на целите на настоящата Програма са заложили в Плана за действие по изпълнението ѝ, в който са посочени конкретни дейности, чието изпълнение

ще способства за реализирането на основните цели и приоритетни направления, залегнали в нея.

Неразделна част от настоящата програма са планът за работа на Училищния координиращ екип за организиране и координиране на процеса на осигуряване на обща и допълнителна подкрепа на за личностно развитие и утвърдените карти за оценяване на индивидуалните потребности на учениците и процедурите за предоставяне на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на учениците.

Контролът върху изпълнението на Програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на учениците от уязвими групи ще се осъществи от Светла Тошкова – директор на ЧЕГ „Стоян Сариев“.

Процедура 1

ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ОБЩА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ В ЧАСТНА ЕЗИКОВА ГИМНАЗИЯ „СТОЯН САРИЕВ“ – ГРАД ПЛОВДИВ

I. Форми на обща подкрепа:

1. Екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти – срещи за оценка, набелязване на активности и оценка на напредъка. По време на срещите се води протокол, който се подписва от всички участници в срещата и се съхранява от координатора на координиращия екип на училището. Графикът на срещите се прилага към годишния план за дейността на училището и се актуализира при необходимост;

2. Кариерно ориентиране на учениците;

3. Занимания по интереси – клубове и други форми, както и включване в конкурси и проекти на деца с изяви дарби:

- - дейности за стимулиране развитието на личностни качества, социални и творчески умения и изяви на способностите в областта на науките, технологиите, изкуствата, спорта, глобалното, гражданското и здравното образование, както и за придобиване на умения за лидерство;
- - изяви, свързани с образователни, творчески, възпитателни, спортни и спортно - туристически дейности по проекти, програми и други на общинско, областно, национално и международно равнище;
- - обучение по учебни предмети и модули, както и участие в дейности, чрез които се придобива допълнителна подготовка от учениците, определена в съответствие с чл. 85, ал. 3 от ЗПУО;

4. Библиотечно-информационно обслужване;

5. Грижа за здравето въз основа на информация от родителя, представителя на детето или лицето, което полага грижи за детето, за здравословното състояние на детето и за проведени медицински изследвания и консултации и при взаимодействие с медицинския специалист в здравния кабинет в училището;

6. Поощряване с морални и материални награди;

7. Дейности за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение. Психологическата подкрепа е насочена към учениците, учителите, директора, заместник-директорите и родителите. Психологическата подкрепа се осъществява от психолог или педагогически съветник и включва:

- създаване на условия за сътрудничество и ефективна комуникация между всички участници в образователния процес;

- предоставяне на методическа помощ на учителите за превенция на насилието и за преодоляване на проблемното поведение на децата и учениците;

- извършване на групова работа с ученици и/или кризисна интервенция

- работа със средата, в която е ученикът – семейството, връстниците;

8. Дейности за превенция на обучителните затруднения, включително логопедична работа. Общата подкрепа за личностно развитие в училището за целите на превенцията на обучителните затруднения се изразява във включване на отделни ученици в дейности като:

- допълнително обучение по учебни предмети с акцент върху обучението по български език, включително ограмотяване на ученици, за които българският език не е майчин;

- консултации по учебни предмети и допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове;

- логопедична работа с учениците.

II. Обща подкрепа за личностно развитие в училището за целите на превенцията на обучителните затруднения /алгоритъм за действие/

Старт: По инициатива на учител, друг специалист или родител. Класният ръководител/ учителят информира координатора, който свиква екип, с участието на учител на ученика, членовете на екипа за подкрепа на личностното развитие на учениците и други специалисти при необходимост.

Стъпки след стартиране на процедурата:

Стъпка 1. Екипът изслушва учителя/родителя или специалиста, иницирал начало на процедурата – събира се информация от входните равнища по учебни предмети, от индивидуалния напредък в обучението и от наблюдението на развитието на отделния/те ученик/ци;

Източници на информация:

1. сведения от педагогически специалисти за силните страни на учениците, срещащи затруднения в обучението, и за индивидуалните им нагласи по отношение на ученето и участието в образователния процес и в дейността на институцията;

2. сведения от педагогически специалисти или от социален работник в училището за наличие на възможни рискови фактори в средата на тези ученици;

3. данните от информацията, която придружава тези ученици от предходното училище.

Стъпка 2. Екипът се запознава с документи, релевантни със случая;

Стъпка 3. Екипът оценява силните страни на ученика и потребността от обща и/или допълнителна подкрепа;

Решение за обща подкрепа се взема в случаите:

1. Когато се установят затруднения в обучението на ученика и/или има рискови фактори в средата, които могат да повлияят на обучението му, но които все още не

изискват предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие;

2. Когато се установи, че ученик напредва значително по-бързо в обучението и развитието си от учениците на неговата възраст.;

II. При оценка за допълнителна подкрепа – стартира процедура 2

Стъпка 4. Определяне на конкретни мерки:

1. Определяне на конкретна цел – какво затруднение трябва да се преодолее;

2. Определяне на конкретни стъпки за преодоляване на затруднението – чрез допълнително обучение и консултации, психологическа помощ и подкрепа от психолог или педагогически съветник, логопедична работа, работа в учебните часове и други;

3. Определяне на срок и описание на резултатите от работата в края на поставения срок

– постигнат напредък, преодоляно или непреодоляно затруднение, насочване за оценка на индивидуалните потребности от екип за подкрепа за личностно развитие и други.

Стъпка 5. Прилагане на конкретните мерки.

Конкретните мерки се предприемат от класния ръководител на ученика в екипна работа с другите педагогически специалисти до 14 дни от установяването на случаите.

Изпълнението на конкретните мерки се осъществява от класния ръководител на ученика и учителите, преподаващи в паралелката.

Дейностите задължително се осъществяват и в неучебно време, включително през ваканциите, съобразно потребностите на учениците, като продължителността им за отделен ученик или за група ученици е в зависимост от възможностите на училището, но не по-малко от 2 седмици при седмична заетост до 20 учебни часа.

Стъпка 6. Преглед на напредъка

Прегледът на напредъка се прави по инициатива на класен ръководител, учител, родител или друг специалист.

Конкретните мерки се актуализират, променят или прекратяват след преглед на напредъка на развитието на ученика, извършен от класния ръководител на ученика съвместно с други специалисти в училището. В случаите когато ученик получава обща подкрепа и не се отчита напредък в развитието му в рамките на три месеца от началото на предоставянето на подкрепата, класният ръководител на ученика обсъжда с координатора на училището, с екипа за подкрепа на личностното развитие и с родителя, представителя на детето или лицето, което полага грижи за детето, насочването на ученика за извършване на оценка на индивидуалните му потребности.

**ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА
ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА УЧЕНИЦИТЕ
ОТ ЧАСТНА ЕЗИКОВА ГИМНАЗИЯ „СТОЯН САРИЕВ“ – ГРАД ПЛОВДИВ**
Допълнителна подкрепа за личностно развитие в Частна езикова гимназия
„Стоян Сариев“ – град Пловдив, се предоставя на ученици:

- със специални образователни потребности;
- в риск;
- с изявени дарби;
- с хронични заболявания.

Съгласно разпоредбите на Наредба за приобщаващото образование от приета с постановление 232 от 20.10.2017г. допълнителната подкрепа за личностно развитие включва:

1. работа с дете и ученик по конкретен случай;
2. психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания;
3. осигуряване на достъпна архитектурна, обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти;
4. предоставяне на обучение по специалните учебни предмети за учениците със сензорни увреждания;
5. ресурсно подпомагане.

Работата по конкретен случай включва:

1. формулировка на случая;
2. оценка на индивидуалните потребности на детето или ученика
3. определяне на цели и действия, насочени към детето или ученика;
3. изготвяне на план за подкрепа;
4. взаимодействие и работа с подкрепящата среда;
5. оценка на резултатите.

Работата по конкретен случай се провежда от екипа за подкрепа за личностно развитие на ученика в Частна езикова гимназия „Стоян Сариев“ – град Пловдив, като водещ на случая е класният ръководител, педагогическият съветник, психолога в гимназията или друг педагогически специалист, притежаващ нужната квалификация, по решение на екипа.

Старт: по инициатива на учител и/или друг специалист, родител или координатора на Частна езикова гимназия „Стоян Сариев“ – град Пловдив.

Стъпки след стартиране:

Стъпка 1. Създаване на екипи за подкрепа за личностно развитие на ученик

Със заповед на директора на Частна езикова гимназия „Стоян Сариев“ – град Пловдив се създава екип за подкрепа за личностно развитие за конкретен ученик от училището съгласно чл.187, ал.3 от ЗПУО.. В състава на екипа участват педагогическия съветник и/или психолога, логопед, ресурсен учител/специален педагог, както и други специалисти според индивидуалните потребности на детето или ученика. При необходимост в екипа може да се включват представители на органите за закрила на детето.

Екипът се ръководи от определения със заповедта на директора специалист. В работата на екипа участва родителят, представителят на ученика или лицето, което полага грижи за него, а при необходимост и представител от съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование и/или от центъра за подкрепа за личностно развитие.

Екипът работи целогодишно като провежда общите си срещи по предварително изготвен график, който включва не по-малко от две заседания месечно. Когато не може да сформира екип за подкрепа за личностно развитие на ученик със специални образователни потребности от Частна езикова гимназия „Стоян Сариев“ – град Пловдив, директорът на гимназията в 3-дневен срок от установяването на необходимостта от извършване на оценка на индивидуалните потребности изпраща заявление до директора на регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование за извършване на оценката

В зависимост от причината за стартиране на процедурата за предоставяне на допълнителна подкрепа на ученик от Частна езикова гимназия „Стоян Сариев“ – град Пловдив, се сформират следните оценяващи екипи:

- Оценката на индивидуалните потребности на деца и ученици, за които има индикации, че са със специални образователни потребности, се извършва от педагогическия съветник, логопед, ресурсен учител, а при деца и ученици с увреден слух или с нарушено зрение – и от рехабилитатор на слуха и говора или от учител на деца и ученици с нарушено зрение, съвместно с класния ръководител и с учителите, които преподават на ученика. Оценяват се познавателно развитие, комуникативни умения, социални умения, физическо развитие, адаптивно поведение, психични реакции, семейно функциониране.

- Оценката на индивидуалните потребности на ученици в риск се извършва от педагогическия съветник и/или от социален работник съвместно с класния ръководител и с учителите, които преподават на ученика. Оценяват се рисковите и защитните фактори в ситуацията на ученика и неговата среда.

- Оценката на индивидуалните потребности на ученици с изяви дарби се извършва от класния ръководител и от учителите, които преподават на ученика съвместно с педагогическия съветник. Оценяват се конкретните области на изяви дарби и способности.

- Оценката на индивидуалните потребности на ученици с хронични заболявания се извършва от педагогическия съветник съвместно с класния

ръководител, учителите, които преподават на ученика в училището и медицинския специалист в здравния кабинет в училището в сътрудничество с личния лекар на ученика. Оценява се здравословното състояние на ученика и влиянието на заболяването/заболяванията върху обучението.

Стъпка 2 - Извършване на оценка на индивидуалните потребности на учениците за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие.

Оценката на индивидуалните потребности на ученик е процес на събиране и анализиране на специфична информация за неговото функциониране – силни страни, затруднения, потенциал за оптимално развитие, участие в образователния процес, възможности за реализация. За извършването на оценката родителят, представителят на ученика или лицето, което полага грижи за него, представя следните документи:

1. заявление до директора на Частна езикова гимназия „Стоян Сариев“ – град Пловдив, за извършване на оценка на индивидуалните потребности на ученика за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие;
2. статуси от проведени предварителни изследвания и консултации –психологични, логопедични, медицински – при наличие на такива, в зависимост от потребностите на ученика;
3. всички документи, съдържащи информация за здравословното състояние и социалното положение на ученика, документи, издадени от съда, както и други документи, които имат отношение към обучението и образованието му;
4. протокол от специализирана по профила на заболяването лекарска консултативна комисия, и/или решение на териториална експертна лекарска комисия (ТЕЛК), и/или на Национална експертна лекарска комисия (НЕЛК) с приложена лична амбулаторна карта, съдържаща информация за проведени изследвания, консултации, епикризи и други, които удостоверяват заболяването – при ученици с хронични заболявания.

Оценката на индивидуалните потребности се извършва в срок от 1 до 3 месеца от началото на учебната година или от подаването на заявлението на родителя, представителя на ученика или лицето, което полага грижи за него, до директора на Частна езикова гимназия „Стоян Сариев“ – град Пловдив.

Оценката на индивидуалните потребности от допълнителна подкрепа за личностно развитие на учениците е функционална. При извършването на оценката на децата, за които има индикации, че са със специални образователни потребности, увреждането и функционирането се разглеждат като следствие от взаимодействието между здравословното състояние (заболявания, разстройства и нарушения) и факторите на средата (контекста) в съответствие с Международната класификация на функционирането на човека, уврежданията и здравето (ICF) на Световната здравна организация (СЗО) и при отчитане на Международната класификация на болестите – МКБ 10 на СЗО.

Оценката на учениците се извършва съгласно Карта за оценка на индивидуалните потребности на ученика. Картата за оценка на индивидуалните потребности съдържа следните компоненти:

1. оценка на функционирането на детето или ученика;
2. становище на екипа, извършил оценката на индивидуалните потребности, за необходимите ресурси за допълнителна подкрепа за личностно развитие на ученика;
3. определяне на спецификата и на вида на допълнителната подкрепа – краткосрочна или дългосрочна;
4. препоръка за ползване на други услуги, включително и на социални услуги, или за включване в други занимания.

Оценката на функционирането на детето или ученика включва:

1. общ здравен статус на детето или ученика, физическо развитие;
2. емоционално и социално развитие (игрови умения; отношения с връстници; отношения с възрастни; социално приемливо поведение; самооценка; ниво на независимост; поведение, съответно на възрастта; умения за самообслужване и самостоятелност; риск от нараняване; хиперактивност);
3. познавателно развитие (памет; внимание; мислене; интелект);
4. езиково и говорно развитие и комуникативни умения (латерализация; гнозис и праксис; рецептивна реч; експресивна реч; писмена дейност; математически умения; невербална комуникация; комуникативна функция на езика);
5. обучение (постижения в образователния процес; обучение по учебни програми по общообразователни учебни предмети; обучение по учебни програми по учебни предмети или модули за професионално образование и обучение; участие в терапевтични програми);
6. семейни отношения (контакт с родителите или други членове от семейството, честота на контактите, качество на контактите; основни грижи и закрила; емоционална връзка и стабилност на отношенията в семейството; родителски стил на възпитание);
7. социална среда (семейна история; разширено семейство; жилищни условия; социални характеристики и ресурси на средата).

На родителя, представителя на ученика или лицето, което полага грижи за него, се предоставя копие от попълнената Карта за оценка на индивидуалните потребности на ученика. При несъгласие на родителя, представителя на детето или лицето, което полага грижи за него, с оценката на индивидуалните потребности на ученика със специални образователни потребности, извършена в училището, той може да подаде заявление до директора на регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование за организиране на повторна оценка на индивидуалните потребности на ученика в 14-дневен срок от извършването на

оценката от екипа за подкрепа за личностно развитие в Частна езикова гимназия „Стоян Сариев“ – град Пловдив.

В случаите на несъгласие на родителя, представителя на детето или лицето, което полага грижи за детето, с предложената допълнителна подкрепа за личностно развитие на ученика, независимо че въз основа на оценката на индивидуалните потребности е установена такава необходимост, и за предотвратяване на риска от отпадане от училище, директорът на Частна езикова гимназия „Стоян Сариев“ – град Пловдив писмено уведомява отдела за закрила на детето с цел осигуряване на най-добрия интерес на ученика.

Директорът на гимназията изпраща копие от протокола с оценката и решението на екипа за подкрепа за личностно развитие за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие на ученика със специални образователни потребности в регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование в 3-дневен срок от извършването на оценката за одобряване на предоставянето на допълнителна подкрепа за личностно развитие на учениците със специални образователни потребности.

Стъпка 3 - Изготвяне на план за подкрепа на ученика

Планът за предоставяне на допълнителна подкрепа на ученик от Частна езикова гимназия „Стоян Сариев“ – град Пловдив, включва:

1. целите, задачите и конкретните дейности за допълнителна подкрепа за личностно развитие;
2. описание на възможностите, силните страни и потенциала на ученика за включване и участие в образователния процес и в дейността на институцията;
3. определяне на вида и формата на обучение;
4. определяне на вида на допълнителната подкрепа и на конкретния срок за предоставянето ѝ;
5. определяне на конкретни образователни цели и очаквани резултати от обучението на ученика;
6. определяне на начини за оценяване на напредъка на детето или ученика;
7. определяне на специални педагогически, терапевтични и други методи и средства за постигане на целите;
8. определяне на честотата на осъществяване на дейностите за допълнителна подкрепа;
9. описание на екипната работа с ученика, на ролята и отговорностите на педагогическите специалисти и на родителя, представителя на детето или лицето, което полага грижи за него, при предоставянето на допълнителната подкрепа;
10. описание на необходимите ресурси за допълнителната подкрепа;
11. определяне на часовете за ресурсно подпомагане – за ученик със специални образователни потребности.

Стъпка 4 - Предоставяне на допълнителна подкрепа

Въз основа на оценката на индивидуалните потребности на ученика **краткосрочна подкрепа** се предоставя за определено време в процеса на обучението на детето в Частна езикова гимназия „Стоян Сариев“ – град Пловдив, като:

1. за ученици със специални образователни потребности обхваща период от минимум една учебна година до максимум края на съответния етап от степенята на образование;

2. за ученици в риск обхваща времето на планираните дейности за работа по конкретния случай, която се осъществява в училище в сътрудничество с отделите за закрила на детето;

3. за ученици с изяви дарби обхваща период от минимум една учебна година. В началото на всяка учебна година се оценява необходимостта от предоставяне на такава подкрепа до края на съответния етап от степенята на образование;

4. за ученици с хронични заболявания обхваща периода, необходим за лечението на ученика. При необходимост срокът ѝ се удължава в зависимост от здравословното състояние на детето. При прекратяване на медицинската грижа екипът за подкрепа за

личностно развитие на ученика извършва оценка за необходимостта от предоставяне на подкрепа, каквато се предоставя на деца със специални образователни потребности.

Дългосрочна е подкрепата, която въз основа на оценката на индивидуалните потребности на детето или ученика обхваща повече от един етап от степенята на образование, повече от една степен на образование или е за целия период на обучение на детето или ученика в училището.

Училището и центърът за подкрепа за личностно развитие в зависимост от индивидуалните потребности на учениците осигуряват следните специалисти за допълнителна подкрепа за личностно развитие:

1. при сензорни и/или неврологични увреждания и при множество увреждания – ресурсен учител, рехабилитатор на слуха и говора, учител на ученици с нарушено зрение, логопед, психолог, а при необходимост лекар, социален работник, както и помощник на учителя;

2. при обучителни трудности – логопед, психолог, ресурсен учител;

3. при прояви от аутистичния спектър – ресурсен учител, логопед, психолог, както и помощник на учителя;

4. при емоционални и/или поведенчески затруднения – педагогически съветник, социален работник, а при необходимост помощник на учителя и психотерапевт;

5. при наличие на риск – педагогически съветник, социален работник, а при необходимост помощник на учителя и медиатор от общността на ученика;

6. при изяви дарби и способности в различни области – учител (учители)

и специалисти, съобразно изявените дарби и способности на ученика, а при необходимост педагогически съветник;

7. при хронични заболявания – педагогически съветник, а при необходимост лекар или друг медицински специалист.

Помощник на учителя се осигурява при повече от 3-ма ученици със специални образователни потребности в паралелката или когато учениците със специални образователни потребности в паралелката са с комплексни потребности вследствие на емоционално-поведенчески проблеми при разстройство от аутистичния спектър или при друго увреждане, нарушение или заболяване.

Помощникът на учителя не е педагогически специалист и се назначава от директора на Частна езикова гимназия „Стоян Сариев“ – град Пловдив, когато е определен в плана за подкрепа на ученика. Помощникът на учителя може да бъде лице с висше образование, включително и с професионална квалификация „учител“, или лице със средно образование.

Директорът на Частна езикова гимназия „Стоян Сариев“ – град Пловдив, назначава ресурсен учител за дългосрочна допълнителна подкрепа на до 3-ма ученици със специални образователни потребности в паралелката. За учениците с краткосрочна допълнителна подкрепа директорът може при необходимост да подаде заявление за осигуряване на ресурсни учители и други педагогически специалисти от регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, от център за подкрепа за личностно развитие, от Държавния логопедичен център, от специални училища за обучение и подкрепа на ученици със сензорни увреждания. В срок до 14 дни от получаване на заявлението директорите на регионалния център за подкрепа на процеса за приобщаващото образование, Държавният логопедичен център, центровете за подкрепа за личностно развитие и специалните училища за обучение и подкрепа на ученици със сензорни увреждания осигуряват необходимите учители и специалисти, а при невъзможност да ги осигурят съдействат на директора на гимназията за осигуряването им от други институции или от социални услуги.

В случаите, когато гимназията не може да осигури ресурсното подпомагане на учениците със специални образователни потребности, в срок до 10 септември директорът подава информация до Община Пловдив с искане за осигуряването му като посочва видовете специалисти за ресурсното подпомагане.

Стъпка 5 - Проследяване на напредъка

Напредъкът в развитието на ученика се проследява на всеки три месеца от учебното време през учебната година и при необходимост се внасят промени в плана за подкрепа и в индивидуалните учебни програми след информирано писмено съгласие на родителя, представителя на ученика или лицето, което полага грижи за него.

**КАРТА ЗА ОЦЕНКА
НА ИНДИВИДУАЛНИТЕ
ПОТРЕБНОСТИ НА УЧЕНИК
2021-2022 УЧЕБНА ГОДИНА**

I. Данни за детето/ученика

Трите имена:

Възраст:.....Дата на
раждане:.....

Детска градина/група (училище, клас, паралелка):

.....

Адрес,
телефони:.....

Медицински документи, диагноза:

.....
.....

Вид на препоръчаната форма на обучение

.....

II. Оценка на функционирането на детето/ ученика

1.Здравен

статус.....

.....

2.Емоционално и социално развитие

- игрови
умения.....

- отношения с
върстници.....

- отношения с възрастни.....

- социално приемливо поведение.....

- самооценка.....

- ниво на независимост.....

- поведение съответно на
възрастта.....

- умения за
самообслужване.....

- риск от нараняване.....

- активност /хипоактивност и хиперактивност/.....

3. Познавателно развитие -

памет.....
.....
.....

внимание.....
.....
.....

мислене.....
.....
.....

интелект.....
.....
.....

4. Езиково и говорно развитие и комуникативни умения

латерализация.....
.....
.....

гнозис и праксис.....
.....
.....

рецептивна реч.....
.....
.....

експресивна реч.....
.....
.....

писмена дейност и четивна
техника.....
.....
.....

смятане.....
.....
.....

невербална комуникация.....
.....
.....

комуникативна функция на езика.....
.....
.....

5. Училищни постижения

.....
.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....

**VI. Състав на екипа от
специалисти Председател:**

Трите имена,
подпис.....
длъжност.....институция.....телефони.....

Членове:.....

1.
.....

/трите имена, подпис/
длъжност.....институция.....телефони.....

2.
.....

/трите имена, подпис/
длъжност.....институция.....телефони.....

3.
.....

/трите имена, подпис/
длъжност.....институция.....телефони.....

4.
.....

/трите имена, подпис/
длъжност.....институция.....телефони.....

5.
.....

/трите имена, подпис/
длъжност.....институция.....телефони.....

6.
.....

/трите имена, подпис/
длъжност.....институция.....телефони.....

/ включват се всички членове на екипа, извършили оценката /“

**Коментар и подпис на родител, представител на детето/ученика или лице,
което полага грижи за детето/ученика/съгласие за съхраняване на
информацията**

.....
.....

..... Дата: